

FIȘA DISCIPLINEI

Spiritualitate ortodoxă: Ascetica și Mistica III / Orthodox Spirituality: Ascetics and Mystics III

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	De Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	De Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Spiritualitate ortodoxă: Ascetica și Mistica III / Orthodox Spirituality: Ascetics and Mystics III				Codul disciplinei	OLR2228
2.2. Titularul activităților de curs					Conf. Univ. Dr. †Benedict (Valentin-Cosmin) Vesa		
2.3. Titularul activităților de seminar					Conf. Univ. Dr. †Benedict (Valentin-Cosmin) Vesa		
2.4. Anul de studiu	4	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					8
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					28
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					22
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				64	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul	
4.2. de competențe	Nu este cazul	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>	

6. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic - Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre (expunere verbală și scrisă) - Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii - Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale - Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor - Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea unei perspective integrate asupra marilor curente și personalități ale spiritualității ortodoxe, cu accent pe experiența mistică și duhovnicească, în vederea consolidării unei slujiri pastorale ancorate în tradiție și relevantă pentru realitățile contemporane.
7.2 Obiectivele specifice	- Cunoașterea principalelor direcții și figuri reprezentative ale spiritualității ortodoxe din secolele XIV-XX. - Analiza experienței isihaste și a renașterii spirituale în Răsăritul ortodox și în spațiul românesc. - Înțelegerea contribuției mișcărilor spirituale moderne (Athonite, Essex, Rugul Aprins) la reînnoirea vieții duhovnicești. - Valorizarea mărturiilor spirituale din literatura memorialistică, inclusiv a detenției comuniste și a spiritualității feminine. - Aplicarea cunoștințelor dobândite în interpretarea fenomenelor contemporane din viața Bisericii și din slujirea pastorală.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Experiența duhovnicească la Sfântul Grigorie Palama și isihasmul	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Sfântul Paisie Velicikovski și isihasmul românesc	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Sfântul Nicodim Aghioritul și renașterea spirituală a secolului al XVIII-lea	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Spiritualitatea rusă; Nil Sorski, Optina, F. Dostoievski, Teofan Zăvorâtul		
Spiritualitatea athonită – Gheron Iosif Isihastul, Paisie Aghioritul, Porfirie Kavsokalivitul, Emilian Simonopetritul	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Mișcarea de la Essex – Sfântul Siluan Athonitul, Părintele Sofronie Saharov, Părintele Rafail Noica		
Mișcarea Rugului Aprins	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	

Spiritualitatea închisorilor comuniste. Memorialistica de detenție	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Spiritualitate feminină. Matericon contemporan – Maica Maria Skobtova și Maica Gavrilă Papaianis	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Spiritualitate contemporană în spațiul românesc – Părintele Cleopa Ilie, Părintele Arsenie Papacioc, Părintele Ioan Iovan și Părintele Arsenie Boca	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Spiritualitate apuseană – Meister Eckhart, Tauler, Suso, Ioan al Crucii și Tereza de Avila	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Spiritualitate și viața cotidiană. Concluzii	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	

Bibliografie:

Andrei, Episcopul Alba Iuliei, Spovedanie și comuniune, Reîntregirea, Alba Iulia, 1998.
Idem, Dinamica despătimirii, Reîntregirea, Alba Iulia, 2001.
Agapie Criteanul, Mântuirea păcătoșilor, București, 1939.
Bădiliță, Cristian, Pe viu despre Părinții Bisericii, Humanitas, București, 2003.
Crainic, Nichifor, Sfințenia – împlinirea umanului, Trinitas, Iași, 1993.
Evdokimov, Paul, Cunoașterea lui Dumnezeu în tradiția răsăriteană, Christiana, București, 1995.
Filocalia sfintelor nevoițe ale desăvârșirii (vol. 1-12).
Golitzin, Alexander, Mistagogia – experiența lui Dumnezeu în Ortodoxie, Deisis, Sibiu, 1998.
Lossky, Vladimir, Vederea lui Dumnezeu, Deisis, Sibiu, 1995.
Idem, Teologia mistică a Bisericii de Răsărit, Anastasia, București, 1992.
Șpidlik, Thomaș, Spiritualitatea Răsăritului creștin. I. Manual sistematic, Deisis, Sibiu, 1997.
Idem, Spiritualitatea Răsăritului creștin. II. Rugăciunea, Deisis, Sibiu, 1998.
Idem, Spiritualitatea Răsăritului creștin. III. Monahismul, Deisis, Sibiu, 2000.
Idem, Spiritualitatea Răsăritului creștin. IV. Omul și destinul său în filosofia religioasă rusă, Deisis, Sibiu, 2002.
Idem, Marii mistici ruși, Ed. Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1997.
Idem, Izvoarele luminii. Tratat de spiritualitate, ed. a II-a, Ars Longa, Iași, 2001.
Stăniloae, Dumitru, Ascetica și mistica, EIBMBOR, București, 1992.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Spiritualitate filocalică. Generalități	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Credința în spiritualitatea filocalică	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Frica de Dumnezeu în spiritualitatea filocalică	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Înfrânarea în spiritualitatea filocalică	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Răbdarea în spiritualitatea filocalică	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Nădejdea în spiritualitatea filocalică	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Nepătimirea în spiritualitatea filocalică	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Dragostea în spiritualitatea filocalică	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Cunoașterea în spiritualitatea filocalică	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Discernământul în spiritualitatea filocalică	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Vederea și simțirea lui Dumnezeu în spiritualitatea filocalică	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Lucrarea harului în spiritualitatea filocalică. Filocalia ca experiență personală. Concluzii	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	

Bibliografie:

Filocalia. Volumul I-XII. Traducere din grecește, introducere și note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2017-2021.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina răspunde cerințelor de formare teologică și spirituală a viitorilor slujitori ai Bisericii, oferindu-le repere clare pentru o pastorație autentică, hrănită din bogăția tradiției mistice ortodoxe. Această formare este în concordanță cu așteptările comunităților eclesiale și academice, care solicită o slujire ancorată în experiența duhovnicească autentică și adaptată provocărilor societății contemporane.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Examen scris</i>	75 %
10.5 Seminar/laborator	<i>Activitate la seminar</i>	<i>Implicare în dezbaterile de la seminar</i>	25 %
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoașterea teoretică a jumătate din materialul predat și analizat la cursuri și seminarii asigură studentului nota de promovare. • Prezența la cursuri și seminarii 75% (50% pentru cei angajați cu carte de muncă).			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
03.04.2025

Semnătura titularului de curs

f. Benedict Polisteanu

Semnătura titularului de seminar

f. Benedict Polisteanu

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

Dr. Anghel

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".